

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จุดมุ่งหมายในการทำวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 1 เกี่ยวกับปัญหาการปรับตัว 10 ด้าน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 1 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 2,124 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้น ดังนี้

3.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 342 คน เป็นนักศึกษาชาย 162 คน นักศึกษาหญิง 180 คน ทั้งนี้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่คำนวณจากประชากรทั้งหมดโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1967) ที่ให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 มีจำนวนเท่ากับ 342 คน

3.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ตัวอย่างของประชากรกระจายอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะ ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มนักศึกษาจากทุกคณะโดยสัดส่วน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา
ปี 1 แยกตามคณะและเพศ

คณะ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. เกษตรศาสตร์	131	179	21	28
2. วิศวกรรมศาสตร์	382	79	61	13
3. ศึกษาศาสตร์	40	118	7	19
4. วิทยาศาสตร์	113	123	19	19
5. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	63	180	10	28
6. เทคโนโลยี	43	38	6	6
7. พยาบาลศาสตร์	6	131	3	21
8. แพทยศาสตร์	49	57	8	9
9. สาธารณสุขศาสตร์	27	33	5	5
10. เทคนิคการแพทย์	19	52	3	8
11. ทันตแพทยศาสตร์	17	52	3	12
12. เภสัชศาสตร์	28	59	5	9
13. สถาปัตยกรรมศาสตร์	20	7	3	1
14. สัตวแพทยศาสตร์	47	14	8	2
รวม	1,000	1,124	162	180

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาของ
สุภาพรรณ โคตรจรัส (2524) ซึ่งดัดแปลงจากแบบสำรวจปัญหาสำหรับนิสิตนักศึกษาของ

มูนีย์ (Mooney Problem Check List : College Form) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น .983 โดยวิธีนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักศึกษา ปี 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 30 คน ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 3 สัปดาห์และหาคุณภาพของแบบสำรวจโดยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient, Cronbach 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสำรวจปัญหาของนักศึกษาปี 1
รายด้านและทั้งฉบับ

ปัญหาการปรับตัว	ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง
ด้านสุขภาพ	.769
ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย	.860
ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ	.838
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	.846
ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว	.843
ด้านบ้านและครอบครัว	.827
ด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา	.764
ด้านการปรับตัวทางการเรียน	.883
ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา	.883
ด้านหลักสูตรและการสอน	.857
รวมปัญหาการปรับตัวทั้งฉบับ	.974

ลักษณะของแบบสำรวจปัญหามูนีย์

แบบสำรวจปัญหามูนีย์ (Mooney Problem Check List : MPCL) สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1941 โดยรอสส์ แอล มูนีย์ (Ross L. Mooney) และผู้ร่วมงาน คือ

ห้ามเย็บออก

ว ๗
BF
๓๗/๕๗

๓ 58425

หอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน (Leonard V. Gordon) และปรับปรุงครั้งสุดท้ายเมื่อปี ค.ศ. 1950

แบบสำรวจปัญหานี้ไม่ใช่แบบทดสอบแต่เป็นรายการปัญหาที่ช่วยให้บุคคลสำรวจ
ปัญหาส่วนตัวของตน เป็นปัญหาที่บุคคลรับรู้ด้วยตัวและเต็มใจที่จะบอกให้ผู้อื่นทราบ แบบ
สำรวจนี้จึงเป็นแบบรายงานพฤติกรรมของตนเอง (Self-report Technique)

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของแบบสำรวจปัญหานี้

1. ใช้ประโยชน์ในการสัมภาษณ์ เพื่อให้การปรึกษา

1.1 เป็นการรวบรวมปัญหาของบุคคลอย่างกว้างขวาง มองเห็นปัญหา
ทั้งหมดอย่างครอบคลุม เป็นการเตรียมบุคคลเพื่อการให้คำปรึกษา

1.2 ประหยัดเวลาในการสัมภาษณ์ และผู้ให้คำปรึกษาสามารถเข้าใจปัญหา
ได้อย่างรวดเร็ว จากรายการปัญหาที่ผู้รับการปรึกษารายงานไว้

2. สามารถสำรวจปัญหาของนักศึกษาได้พร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มใหญ่และยังทำความเข้าใจ
ปัญหาเป็นรายบุคคลได้ด้วย สามารถแยกพิจารณาความต้องการ และความจำเป็นใน
การให้คำปรึกษาหรือแนะแนวเป็นการส่วนตัว นอกจากนั้นยังทำให้เข้าใจถึงปัญหาพื้นฐาน
เกี่ยวกับความต้องการของกลุ่มเพื่อนำไปพัฒนาหรือแก้ไขได้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น
ปรับปรุงหลักสูตร จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาความรู้ความสามารถหรือจัด
กิจกรรมแนะแนว

3. ช่วยด้านการค้นหาการเรียนชั้นเรียน (Home room) กระตุ้นให้นักศึกษา
วิเคราะห์ปัญหาของตนอย่างรวดเร็ว สามารถกำหนดกิจกรรมกลุ่มให้ตรงกับความต้องการ
ของนักศึกษาแต่ละคนและจากทั้งกลุ่มได้

4. ช่วยให้อาจารย์เข้าใจปัญหาการเรียนการสอนในชั้นมากขึ้น สามารถเข้าใจผู้
เรียนแต่ละคน และทั้งกลุ่มว่ามีปัญหาและความต้องการอย่างไร อันเป็นประโยชน์ในการ
สร้างสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และศิษย์ และยังมีข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักศึกษาผู้ซึ่งมี
ลักษณะเก็บตัวและเข้าถึงยาก

5. มีประโยชน์ในการศึกษาวิจัยปัญหาของนักเรียน นักศึกษา แสดงให้เห็นถึงการ
เปลี่ยนแปลง และความแตกต่างของปัญหา สามารถจำแนกการศึกษาตามอายุ เพศ กลุ่มหลัง
ทางสังคม ความสามารถในการเรียน ความสนใจ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังสามารถวัดการ
เปลี่ยนแปลงของนักเรียน นักศึกษา หลังจากมีการปรับปรุงและแก้ไขด้วยวิธีต่าง ๆ แล้ว

วิธีการวัดซ้ำ

แบบสำรวจปัญหาของมนัสนัย มีทั้งหมด 6 แบบคือ

1. แบบที่ใช้กับผู้ใหญ่หรือแบบเอ (The Adult Form : A)
2. แบบที่ใช้กับนักศึกษาหรือแบบซี (The College Form : C)
3. แบบที่ใช้กับนักเรียนมัธยมปลายหรือแบบเฮช (The High School Form : H)
4. แบบที่ใช้กับนักเรียนมัธยมต้นหรือแบบเจ (The Junior High School Form:J)
5. แบบที่ใช้กับนักเรียนพยาบาล (For School of Nursing)
6. แบบสำหรับเยาวชนชนบท (For Rural Youth)

ลักษณะของแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออก

เป็น 2 ตอน คือ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ คณะ ชั้นปี สาขาวิชา

ตอนที่ 2 เป็นรายการปัญหาการปรับตัว จำนวน 20 ข้อ วัดปัญหาการปรับตัว 10 ด้าน โดยมีจำนวนข้อในแต่ละด้าน 20 ข้อ เมื่อจำแนกระดับความมากน้อยของปัญหารายการปัญหาแต่ละข้อ จึงมีคำตอบเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับความมากน้อยของปัญหาและได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	มีค่าคะแนน 5
เป็นปัญหามาก	มีค่าคะแนน 4
เป็นปัญหามากกลาง	มีค่าคะแนน 3
เป็นปัญหาเล็กน้อย	มีค่าคะแนน 2
ไม่เป็นปัญหา	มีค่าคะแนน 1

รายการปัญหาการปรับตัวของนักศึกษา 10 ด้าน มีดังนี้

1. ด้านสุขภาพ
2. ด้านการเงินและที่อยู่อาศัย
3. ด้านกิจกรรมทางสังคมและนันทนาการ
4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
5. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และส่วนตัว

6. ด้านบ้านและครอบครัว
7. ด้านศีลธรรมจรรยาและศาสนา
8. ด้านการปรับตัวทางการเรียน
9. ด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา
10. ด้านหลักสูตรและการสอน

3.4 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยถึงคณบดี 14 คณะ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาปี 1 และรับแบบสำรวจคืนด้วยตนเองทุกคณะ จากแบบสำรวจปัญหาของนิสิตนักศึกษาทั้งหมด 342 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น 342 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโลตัส (Lotus) เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของปัญหาการปรับตัวแต่ละด้านของนักศึกษา ปี 1 โดยพิจารณาความเป็นปัญหา เพื่อหาระดับปัญหาที่นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวในแต่ละด้านทุกคณะ ดังนี้

3.5.1 นับความถี่การตอบของกลุ่มตัวอย่างปัญหาแต่ละข้อ โดยแยกตามระดับของความ เป็นปัญหา 5 ระดับ คือ

- 1 = ไม่เป็นปัญหา
- 2 = เป็นปัญหาล็กน้อย
- 3 = เป็นปัญหปานกลาง
- 4 = เป็นปัญหามาก
- 5 = เป็นปัญหามากที่สุด

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจปัญหาของนักศึกษาด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้ตัวย่อว่า $\bar{x}$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้ตัวย่อว่า S.D. เพื่อทราบระดับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาโดยแปลความจากค่าเฉลี่ยของช่วง

คะแนน ดังนี้

การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหการปรับตัวมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีปัญหการปรับตัวมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีปัญหการปรับตัวปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีปัญหการปรับตัวเล็กน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ไม่มีปัญหการปรับตัว